

Опубліковано: Суц О.П. Специфіка спеціального інвестиційного договору. Правова наука і державотворення в Україні в контексті інтеграційних процесів: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 травня 2023 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: СФ ХНУВС, 2023. С. 56-58. 373 с

УДК 346.3:330.332

Олена Петрівна СУЦ, доцент кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця; старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, кандидат юридичних наук, доцент ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8619-8964>

СПЕЦИФІКА СПЕЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ДОГОВОРУ

Новелою інвестиційного законодавства стало закріплення у Законі України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями» [1] договірної конструкції «спеціальний інвестиційний договір», у зв'язку з цим виникають питання:

по-перше, щодо коректності назви договірної конструкції «спеціальний інвестиційний договір», оскільки законодавство не містить визначення змісту поняття «інвестиційний договір», проте є визначення спеціального інвестиційного договору;

по-друге, щодо правової природи відносин, що виникають на підставі спеціального інвестиційного договору, оскільки сторонами договірних зобов'язань є суб'єкти публічного та приватного права;

по-третє, щодо особливостей укладання, виконання, розірвання спеціального інвестиційного договору та відповідальності сторін за неналежне виконання договірних відносин; по-четверте, щодо об'єму суб'єктивних прав та юридичних обов'язків суб'єктів договірних відносин, оскільки у Законі України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями» [1] права та обов'язки сторін спеціального інвестиційного договору не відображено.

Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями» містить два визначення поняття «спеціальний інвестиційний договір»: спеціальний інвестиційний договір – укладений між Кабінетом Міністрів України, інвестором із значними інвестиціями, заявником та органом місцевого самоврядування (у разі надання державної підтримки таким органом) договір, що визначає порядок та умови реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями (п. 7 ч. 1. ст. 1); за спеціальним інвестиційним договором інвестор із значними інвестиціями та заявник зобов'язуються реалізувати інвестиційний проєкт із значними інвестиціями, що відповідає вимогам, встановленим цим Законом, за рахунок власних та/або залучених коштів, а Кабінет Міністрів України та орган місцевого самоврядування (якщо він є стороною спеціального інвестиційного договору) зобов'язуються в межах своїх повноважень забезпечувати стабільність умов провадження інвестором із значними інвестиціями господарської діяльності для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями та надати державну підтримку у формі та на умовах, визначених цим Законом та спеціальним інвестиційним договором (ст. 10).

Аналіз змісту поняття договірної конструкції «спеціального інвестиційного договору» дає можливість виокремити наступні ознаки досліджуваного договору, що вказують на його специфіку:

1. *Мета договору.* Спеціальний інвестиційний договір укладається з метою реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями;

2. *Державна підтримка інвестиційних проєктів із значними інвестиціями.* Формами надання державної підтримки інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями є: звільнення від сплати окремих податків і зборів (податок на прибуток підприємств, плата за землю, податок на додану вартість); звільнення від оподаткування ввізним митом нового устаткування та комплектуючих виробів, що ввозяться виключно для реалізації такого інвестиційного проєкту; забезпечення переважного права землекористування земельною ділянкою державної або комунальної власності для реалізації

проєкту; забезпечення за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законом, будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів суміжної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для реалізації проєкту [2].

3. *Суб'єкти.* Суб'єктами договірних відносин є суб'єкти приватного права – заявник, інвестор із значними інвестиціями та суб'єкти публічного права – держава в особі Кабінету Міністрів України та територіальна громада. Особливістю суб'єктного складу відносин те, що : 1. Контроль та моніторинг виконання спеціальних інвестиційних договорів здійснюють Кабінет Міністрів України, уповноважений орган, орган місцевого самоврядування, що є стороною спеціального інвестиційного договору, у порядку, встановленому законом та/або спеціальним інвестиційним договором (ч. 1 ст. 16 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями»). Тобто, не зважаючи на те, що Кабінет Міністрів України є стороною договору, він наділений владними повноваженнями щодо контролю та моніторингу; 2. Заявник (юридична особа, зареєстрована в Україні або в іноземній державі, або декілька таких юридичних осіб, яка (які) подала (подали) заявку) створює інвестора із значними інвестиціями (юридичну особу) для реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями. Так, відповідно до ч. 2 ст. 12 Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями» заявник повинен володіти 100 відсотками акцій (часток) у статутному капіталі інвестора із значними інвестиціями. Таким чином, між інвестором із значними інвестиціями і заявником виникають корпоративні відносини. Інвестор із значними інвестиціями є підконтрольним заявнику, хоча, і заявник і інвестор із значними інвестиціями є окремими сторонами спеціального інвестиційного договору. На нашу думку, така ситуація лише ускладнює процедуру укладання та виконання спеціального інвестиційного договору. Крім того заявником одночасно може бути декілька

юридичних осіб, що спільно подають заявку на укладання спеціального інвестиційного договору.

Список бібліографічних посилань:

1. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями: Закон України від 17.12.2020 р. № 1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>
2. Інвестиційні проєкти із значними інвестиціями в Україні: податкові преференції. URL: <https://tax.gov.ua/novepro-podatki--novini-/638901.htm>